

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Närvarande

Lumparland	Pia Eriksson	Förbundsstyrelsen	Runar Karlsson
Föglö	Torsten Sundblom	Förbundsstyrelsen	Susann Fagerström
Jomala	Tage Eriksson	Förbundsstyrelsen	Roger Jansson
Kumlinge	Ingalill Borg	Förbundsstyrelsen	Ida Eklund
Hammarland	Lars Häggblom	Ekonomichef	Jenny Tildeman
Vårdö	Susanne Nordberg	Förbundsdirektör	Katarina Dahlman
Saltvik	Berit Hampf	Kanslisekreterare	Åsa Andersson
Lemland	Annika Humell	Områdeschef	Andrea Björnhuvud
Mariehamn	Anna Holmström	Ledande socialarbetare	Cecilia Dahlström
Geta	Ingvar Björling		
Eckerö	Anders Svebilus		
Finström	Håkan Lundberg		
Sund			
Brändö	Klas-Göran Englund		
Kökar	Harry Holmström		
Sottunga	Rosita Stenros		

Ordförande
Berit Hampf

Sekreterare
Katarina Dahlman

Protokolljusterare
Annika Humell

Protokolljusterare
Anna Holmström

Protokollet framlagt 19.12.2023

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Ärenden för Kommunernas socialtjänst förbundsstämma

Sammanträdestid: 15.12.2023 kl. 13.00

Sammanträdesplats: Itiden

- § 20 Sammanträdets öppnande
- § 21 Val av mötesordförande
- § 22 Fastställande av röstlängd för sammanträdet
- § 23 Sammanträdets beslutförhet och laglighet
- § 24 Godkännande av föredragningslistan
- § 25 Val av protokolljusterare
- § 26 Kyrkvägen
- § 27 Tilläggsbudget 2023
- § 28 Budget 2024 och ekonomiplan 2025-2026
- § 29 Avgifter och taxor 2024
- § 30 Omdisponering
- § 31 Huvudmannaskapet inom KST

Bilagor

1. Marknadsvärdering Kyrkvägen
2. Besparingar 2024
3. Planåren 2025-2026
4. Omröstningsprotokoll
5. Avgifter och taxor 2024

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 20 Sammanträdets öppnande

Enligt Kommunallagen, § 40, öppnas sammanträdet av den ledamot som längst innehaft ett uppdrag i fullmäktige och denne leder ordet tills ordförande och vice ordförande har valts.

Beslut:

Stämman öppnades av Berit Hampf.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 21 Val av mötesordförande

Stämman väljer mötesordförande.

Beslut:

Stämman beslöt utse Berit Hampf till ordförande.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 22 Fastställande av röstlängd för sammanträdet

Enligt grundavtalet för Kommunernas socialtjänst k.f. § 6 har varje kommun en röst per påbörjat femhundra invånare i respektive kommun per 31.12 året före.

Beslut:

Totala antalet röster

Brändö	1	Kökar	1
Eckerö	2	Lemland	5
Finström	6	Lumparland	1
Föglö	2	Mariehamn	24
Geta	2	Saltvik	4
Hammarland	4	Sottunga	1
Jomala	12	Sund	3
Kumlinge	1	Vårdö	1

Totalt 70 röster

Närvarande röster

Brändö	1	Kökar	1
Eckerö	2	Lemland	5
Finström	6	Lumparland	1
Föglö	2	Mariehamn	24
Geta	2	Saltvik	4
Hammarland	4	Sottunga	1
Jomala	12	Sund	
Kumlinge	1	Vårdö	1

Totalt 67 närvarande röster

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 23 Sammanträdets beslutförhet och laglighet

Enligt grundavtalet för Kommunernas socialtjänst k.f. § 7 är förbundsstämman beslutfört, då minst två tredjedelar (2/3) av representanterna är närvarande och invånarantalet i de kommuner som är representerade vid mötet är minst hälften av det sammanlagda invånarantalet i kommunalförbundets medlemskommuner.

Enligt grundavtalet § 9 ska kallelse till förbundsstämman skickas elektroniskt till av medlemskommunen uppgiven e-postadress minst fjorton (14) dagar före stämman.

Beslut:

Sammanträdet konstaterades lagligen sammankallat och beslutfört. Det var 15 av 16 kommuner närvarande och invånarantalet i de kommuner som var representerade var 29 358 av 30 359, som är det sammanlagda invånarantalet i kommunalförbundets medlemskommuner.

Harry Holmström deltog på distans.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 24 Godkännande av föredragningslistan

Beslut:

Stämman beslöt godkänna föredragningslistan.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 25 Val av protokolljusterare

För justering av dagens protokoll utses två protokolljusterare.

Protokolljusteringen äger rum måndagen den 18.12.2023 kl 10.00 i Kommunalförbundets kansli på Skarpansvägen 30.

Beslut:

Stämman utsåg Annika Humell och Anna Holmström till protokolljusterare.

Protokollet justeras måndagen den 18.12.2023 kl. 10.00 i kommunalförbundets kansli på Skarpansvägen 30.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 26 Kyrkvägen

§ 154/FST 17.10.2023

I samband med att dagverksamheterna sammanslogs avslutades verksamheten vid Kyrkvägen. KST äger Kyrkvägen och eftersom fastigheten inte längre behövs för verksamheten kan den avyttras.

Bokföringsvärdet för byggnaden på Kyrkvägen var 120 Teur per 31.12.2022 med en kvarvarande avskrivningstid på 21 år. Marken har ett bokfört värde om 2 664,00 euro.

Ålands fastighetskonsult Ab uppskattar det skuldfria marknadsvärdet för fastigheten, jämte befintliga byggnader, anslutningar och anläggningar till totalt 240 000 euro, se bilaga 6.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen föreslår för förbundsstämman att Kyrkvägen läggs ut till försäljning.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

---

§ 26/Förbundsstämman 15.12.2023

Marknadsvärdering enligt bilaga 1.

Beslut:

Förbundsstämman beslöt godkänna förslaget och ger förbundsstyrelsen fullmakt att sälja Kyrkvägen.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 27 Tilläggsbudget 2023

§ 38/FST 30.03.2023

Områdeschefens beredning

Status Svedgränd

Vid årsskiftet 2022–23 var på boendeenheten Svedgränd fyra av fem boendeplatser tillsatta. Mariegatans uppstart har kommit i gång enligt plan, under januari 2023, vartefter personal kunnat rekryteras. Vid planeringen av Mariegatan var tanken den att boendeenheten Svedgränds personal överförs till boendeenhet Mariegatan och klienterna erbjudas boendeplats på andra boenden inom KST. I budgeten finns medel reserverat för drift av Svedgränd i sin helhet för januari månad 2023.

Ett boendeseminarium har hållits med styrelsen och tjänstemän i december månad 2022, där det lyftes att trycket på boendeplatserna ökat och kön har vuxit. Arbetet med boendepplan och planeringen av framtida verksamhet på Svedgränd pågår.

Hänvisning

Socialvården ska ordna serviceboende för en person med svår funktionsnedsättning som på grund av sin funktionsnedsättning eller sin sjukdom nödvändigt behöver sådan service för att klara de funktioner som hör till normal livsföring. För personer som av någon särskild anledning behöver hjälp eller stöd i boendet eller med att ordna boende ordnas boendeservice med stöd av socialvårdslagen, handikappservicelagen eller specialomsorgslagen. I handikappservicelagen och specialomsorgslagen finns bestämmelser om boendeservice för personer med funktionsnedsättning. Rätten till boende är subjektiv.

Behovet av boendeplatser

Behovet av boendeplatser är stort. I samband med uppstarten av Mariegatan har det visat sig att planen för rotation av boendeplatser inte hållit. Tanken var att Svedgränd skulle tömmas och avvecklas i sin helhet. Det har visat sig att det inte finns platser tillgängliga inom förbundet för alla boenden på Svedgränd. Det finns även en boende kö där flera klienter har ett brådskande behov av boendeplats, pga. att nuvarande servicelösningar är otillräckliga och oförutsägbara behov. KST har även klienter som kom att bli klinikfärdiga och som brådskande behöver placeras för att undvika höga

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

klinfärdigavgifter. Nuvarande boendeplatser räcker inte till för att möta upp servicebehovet.

Behovet av boendeplats behöver lösas och tryggas för de klienter som i nuläget har plats på Svedgränd. Två alternativ presenteras nedan.

Egen verksamhet

Det finns inte separat budgetmedel reserverat för drift av Svedgränd för perioden februari-december 2023.

För att hålla i gång boendeenhet Svedgränd behövs budgetmedel år 2023:

En ökning av verksamhetskostnader med ca 508 000 € (nettoökning 473 000 €). Helårsprognosen för Svedgränd (5 platser) ger en dygnskostnad om 359 € per klient.

Budgeten omfattar den ena delen av boendeenheten Svedgränd, som har fem platser, tre inne i gruppboende och två lägenheter med egen ingång.

En sådan lösning skulle ge ytterligare tre boendeplatser med resurser för att möta stort behov av vård, omsorg och tillsyn, samt två lägenheter som kan användas som periodplatser, utrednings-/träninglägenheter. Med en sådan lösning kan KST undvika höga avgifter som kan uppstå om klinkfärdiga klienter inte kan erbjudas service.

Köptjänst

Om Svedgränds boendeplatser inte är tillgängliga skulle tre platser behöva verkställas genom köptjänst, en plats bedöms kunna erbjudas inom KST:s övriga boenden.

Kostnader för köp av vårdplatser som uppfyller vårdbehovet uppskattas röra sig om 449 000 €/år för tre platser, genomsnitt 410 €/dygn/klient.

Klinkfärdigavgifter för en klient med omfattande vårdbehov motsvarar 1 260 €/dygn. I och med att periodplats på Svedgränd har varit möjlig har klinkfärdigavgifter kunnat minimeras betydligt under år 2023.

Alternativet att köpa platser från andra kommuner är inte möjligt i detta fall eftersom kommunernas ESB riktar till en annan klientgrupp. Bedöms även att köp av service utanför Åland i detta fall inte är relevant och en ändamålsenlig lösning, ur ett klientperspektiv.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Budgetuppföljning funktionservice och sysselsättning

Inflyttningen till boendeenheten Mariegatan, likaså rekrytering av personal, pågår. Boendet bedöms vara i full användning fr.o.m. maj månad 2023. En första prognos ger vid handen en underskridning av kostnaderna med ca 68 000 € jämfört med budget.

Flera tjänster inom funktionservice och sysselsättning har varit otillsatta pga. svårigheter med att rekrytera personal. I första hand strävas efter att omdisponera medel inom funktionservice. Det är viktigt att göra budgetuppföljning efter de första verksamhetsmånaderna för att kunna dra närmare slutsatser.

Sammanfattning

Att erbjuda boendeplatserna (5 platser) på Svedgränd under hela år 2023 innebär en kostnadsökning om 440 000 € jämfört med budget för år 2023, efter att man beaktat förväntat lägre kostnader för Mariegatan.

Kostnaden för köp av tre platser för ett helt år uppskattas till 449 000 €.

Det är även omöjligt att sja om framtida behov av klinikfärdiga, i medeltal rör det sig om en per vecka. De flesta hinner KST planera in i ett tidigt skede, men under år 2022 och 2023 är det 7 respektive 12 fall där KST fått beslut om klinikfärdiga och handläggningstiden (innan klinikfärdigavgift tillämpas) är fyra vardagar. Klinikfärdigavgiften kan variera beroende på vilken avdelning de vårdas. ESB Lagunen har två periodplatser för detta ändamål men klinikfärdiga kan ha olika vårdbehov och det behöver finnas alternativ.

Vid bedömning och beslut om fortsättning av verksamheten vid Svedgränd i nuläget, behöver omständigheter ur ett klientperspektiv tas i beaktande, i och med att det bedöms att det i nuläget inte kommer att kunna erbjudas alternativa boendeplats inom landskapet samt att öppenvårdslösningar inte är tillräckliga. Ur ett klientperspektiv skulle ett avslutande av Svedgränds verksamhet i nuläget innebära en tillfällig flytt, eftersom arbetet med boendeutveckling pågår.

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen beslutar att Svedgränds verksamhet fortgår tillfälligt, med syfte att trygga klienters behov av boendeservice, rätten till boende är subjektiv.

En placering utanför Åland är varken ur ett ekonomiskt eller ett klientperspektiv en bättre lösning.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Boendekön är fortsättningsvis omfattande, behovet av platser är stort och akuta behov uppstår.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget. Förbundsstyrelsen ber förvaltningen ta fram en finansiering till nästa styrelsemöte.

---

§ 71/FST 16.05.2023

En första prognos behandlas i styrelsen 13.6.2023. Då kan man få en första indikation på om ovanstående kostnader kommer att rymmas inom KSTs budget 2023.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen beslutar informera stämman om situationen.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

---

§ 10/Förbundsstämman 15.6.2023

Beslut:

Förbundsstämman antecknade informationen till kännedom.

---

§ 178/FST 27.11.2023

Då budgetuppföljningen för jan-jun 2023 och helårsprognosen för 2023 behandlades i § 124 beslöt förbundsstyrelsen 22.8.2023 att förvaltningen skulle inkomma med en utredning över möjliga åtgärder för kostnadsökningen inom funktionservice och sysselsättning och/eller tilläggsbudget till nästa styrelsemöte.

KST:s ledningsgrupp har uppmanat organisationen till köpstopp för annat än nödvändiga material och tjänster samt restriktivitet gällande anställande av vikarier och beordrad övertid.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Verksamheten på Svedgränd har fortgått under hela 2023 och den senaste årsprognosen visar på en överskridning av KST:s totala budget.

För Svedgränds verksamhet prognostiseras ett behov av ytterligare 496 000 euro i tilläggsanslag för verksamhetskostnaderna.

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen föreslår inför förbundsstämman en tilläggsbudget för 2023 om 496 000 euro i verksamhetskostnader för Svedgränd.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

_____

§ 27/Förbundsstämman 15.12.2023

Beslut:

Förbundsstämman beslöt godkänna förslaget.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

§ 28 Budget 2024 och ekonomiplan 2025-2026

§ 86/FST 23.5.2023

Representanter från verksamhetsområdena presenterade sina förslag till verksamhetsförändringar vid förbundsstyrelsens budgetramseminarium 15.5.2023, se bilaga.

Kostnadsökning

Om KST går in för förvaltningens samtliga äskanden skulle det innebära en kostnadsökning om 3 461 000 euro, dvs 10,47 % jämfört med budget 2023. Som jämförelse är kostnadsökningen mellan ursprunglig budget 2021 och förvaltningens äskanden till budget 2024 14 %. Med tanke på att KST har en skuld när det gäller serviceutbud till klienterna samt att kostnadsökningen under åren varit blygsam skulle förbundsdirektörens föreslagna kostnadsökning om 9,72 % vara motiverad. I föreslagen kostnadsram sänks arbetsgivarens beräknade pensionsavgift från 17,86 % till 16,67 %, vilket utgör ca 200 000 euro. Lönebudgeten räknas om till att följa KEVAs budgeteringsanvisning där arbetsgivarens pensionsavgift har sänkts. Anvisningen hade inte kommit då lönebudgeten gjordes upp, varvid 2023 års pensionsavgift användes. Vidare föreslår förbundsdirektören att tjänsten som förmånshandläggare inte prioriteras under år 2024.

År	Euro	Ökning/minskning	
Budget 2021 enligt statistik innan nedskärningar	31 982 000		
Bokslut 2021	30 691 000	-4,04 %	jämfört med budget 2021
Bokslut 2022	31 288 000	1,95 %	jämfört med bokslut 2021
Budget 2023	33 056 000	5,65 %	jämfört med bokslut 2022
Budget 2024, förvaltningens äskanden	36 517 000	10,47 %	jämfört med budget 2023
Budget 2024, föreslagen ram	36 268 000	9,72 %	jämfört med budget 2023
		14,18 %	ökning budget 2021 till budget 2024 enligt förvaltningens äskanden

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Ökade krav

KST kan se att kraven ökar vad gäller så väl serviceformer som kvaliteten i den service som ges. Processer kring handläggning och utförandeverksamhet kontrolleras noggrannare.

Under 2024 träder det s.k. NIS2-direktivet i kraft. Detta innebär ökade krav på policys, processer och strategier kring cyber- och informationssäkerhet.

Avtalsenliga löneökningar

Avtalsenliga löneökningar är en kostnad som KST inte kan påverka. Dessa utgör en ökning på ca 1,8 % av verksamhetskostnaderna och ca 3,2 % av löner och lönebikostnader.

Färdtjänst/stöd för rörligheten

Ökningen av färdtjänstkostnaden på 400 000 euro i förvaltningens förslag går inte att påverka, såvida tjänsten nyttjas i samma utsträckning som idag. Klienterna nyttjar servicen mer än tidigare och troligtvis har ändringen av kollektivtrafikens taxa, som innebär att självriskan för färdtjänsten är 2,50 euro per enkelresa oberoende av resans längd, medfört ökade kostnader.

Den föreslagna kostnadsökningen om 15 Teur för stöd för rörligheten, baserat på dagens nyttjandegrad, kan KST påverka genom att försämra servicenivån för stöd för rörligheten, bland annat genom att göra inskränkningar i hur klienten får resa samt genom inkomstgräns och självrisk.

Boendeservice

Trots att Lagunen på Oasen öppnade 2022 med 7 platser och Mariegatan 13 öppnade 2023 med 13 platser så har KST en stor utmaning i att möta upp behovet av boendeservice. Planeringen av nya Svedgränd pågår, vilket kommer att minska på kön. Boendekostnaderna uppskattas öka med ca 1,2 Meur år 2024. Kostnaderna uppstår oavsett budgetmedel.

Klienter som beviljats boendeplats inom specialomsorgsprogrammet men som inte erhållit servicen är 20 individer. Personer som är identifierade och som inte ansökt om boendeservice men bedöms vara i behov av boendeservice i någon omfattning inom en 10-årsperiod är ca 39 till antalet. Insatsbehovet för dessa 39 personer går inte helt att bedöma i detta skede. Bedömningen är således att ytterligare 59 klienter är i behov av någon form av boendeservice inom en 10-årsperiod. Detta gäller endast specialomsorgens klienter, därtill behöver beaktas att andra klientgrupper kommer att behöva boendeplatser.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Det finns inget boende inom socialvården för personer med psykisk ohälsa som har så pass svår sjukdomsbild att de inte klarar av att bo självständigt trots omfattande insatser från tex psykiatrin och boendestöd. Det kommer dessutom alltid att finnas klienter som KST måste placera utanför Åland.

Boende enligt handikappservicelagen

Antalet klienter som är beviljade boende i enlighet med handikappservicelagen uppskattas till 25. Klienterna blir fler och blir kontinuerligt i behov av mer omfattande service. Servicen kan verkställas med en eller flera olika insatser, exempelvis hemservice, personlig assistans, närståendevård och stödtjänster. Servicen är avgiftsfri för klienten. Det skulle behövas 100 Teur till om kostnaderna blir på samma nivå som år 2022.

Hemservice

Behovet av hemservice ökar, antalet klienter (främst minderåriga) har ökat och anslaget behöver höjas för 2024. Den föreslagna ökningen om 100 Teur motsvarar ca 165 h/månad. Klienterna inom verksamhetsområdet funktionservice och sysselsättning utnyttjar ca 1 000 timmar hemservice per månad.

Avlastning

Många barn och unga har svåra funktionsnedsättningar och behöver omfattande service. Behovet av avlastning på Solkulla i Lemland är stort och för närvarande finns en kö till avlastningsplatserna. KST behöver garantera närståendevårdarnas rätt till lagstadgad avlastning. Inför budget 2023 minskades personalbudgeten på Solkulla. Personalresurserna behöver ökas inför år 2024. Antalet avlastningsdygn 2021 var 494 och 2022 var avlastningsdygnen 800. KST kan inte verkställa det som idag är beviljat. En målgrupp som inte tidigare har erhållit avlastning är barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Det behöver ske en utveckling av korttidsvården så att inte enbart familjer med barn inom specialomsorgen får denna avlastning.

Sysselsättning

Under 2023 öppnades en större enhet på Strandgatan. De mindre enheterna på Askuddsvägen, Kyrkvägen och Hamngatan har stängt eller kommer att stängas under året.

Under 2023 kommer 13 nya specialomsorgsklienter till KSTs sysselsättning. Inför år 2024 räknar KST med att ha 97 specialomsorgsklienter i sysselsättning samt 7 specialomsorgsklienter inom integrerat arbete. Eftersom KST gick in för en större enhet på Strandgatan behövs ytterligare 2 heltidsanställda för att täcka personalbehovet för de nya klienterna. Om strukturen med små enheter skulle ha behållits hade KST behövt en ökning om 5,2 årsarbetare.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Det finns indikationer på att det kan komma nya klienter som behöver omfattande klienttransporter inom daglig verksamhet.

Arbetskonsulenten på Fixtjänst behöver utökas från 80 till 100 %. Arbetskonsulenten behöver ta ett större ansvar över skyddsarbetstagarna, och börjar även journalföra i enlighet med lagstiftning. I samband med att Fixtjänst tas över till KST kommer verksamheten att följa socialvårdslagstiftningens krav på ett tydligare sätt.

Den demensvård som finns idag riktar sig främst till äldre personer. Det finns ett antal unga individer på Åland som har drabbats av demenssjukdom. Service saknas och behöver utvecklas för denna klientgrupp. Arbetet behöver inledas med att noggrannare kartlägga behovet och hur servicen ska se ut. Servicen behöver se annorlunda ut eftersom de berörda befinner sig mitt i livet och är i behov av en annan typ av service än den äldreomsorgen kan bidra med. Föreslås att medel reserveras för att under senare delen av året kunna inleda meningsfull sysselsättning i någon form.

Hemmadagar

Löneanslaget för vårdare vid hemmadagar ströks i budgeten för 2023 och en del av anslaget bakades in i anslaget för vikarier. Detta visade sig vara en miss, då några boenden inom specialomsorgen har ett konstant behov av bemanning under dagtid och har anställda vårdare specifikt för detta. För att försöka klara budget 2023 har föreståndarna sett sig tvungna att utföra vårdaruppgifter, vilket har lett till överbelastning. Behovet av hemmadagar har visat sig öka av målgruppen som är tilltänkt till Nya Svedgränd i och med en ökad ålder och minskad ork. Detta behöver rättas till i budget 2024.

Social rehabilitering

Social rehabilitering är lagstadgad verksamhet, däremot är det öppet hur själva insatsen ges. Inom vuxensocialarbetet föreslås uppstart av en ny verksamhetsenhet inom socialvårdens sociala rehabilitering, då KST för närvarande inte har någon uppbyggd service inom området. Till verksamheten behövs två heltidsanställda socialhandledare. Rehabiliteringen föreslås att ges i verkstadsform/dagverksamhet (liten grupp bestående av 10–12 personer). Målgruppen består av långtidsarbetslösa, personer i socialt utanförskap och ”vuxna hemmasittare”. Verksamheten är avsedd för vuxna personer i åldern 18–65 (med fokusområde 30+) utanför studie- och arbetslivet och som behöver speciellt stöd före studier, arbetsliv eller andra sysselsättningstjänster. Verksamheten ska erbjudas som ett komplement till övriga socialvårdstjänster/tjänster inom social rehabilitering, så som t.ex. stödperson, stödboende, hemservice och boendestöd,

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

intensifierat individuellt stöd, metodhandledning, kontakt med Beroendemottagningen och/eller psykiatrin samt övriga rehabiliteringstjänster (t.ex. via FPA).
Projektunderstöd kommer att ansökas om från ESF i oktober.

Inom social rehabilitering föreslås att en ny tjänst som socialhandledare inrättas. Insatsen ska komplettera det övriga vuxensocialarbetet genom att kunna ge mer intensifierat stöd på fältet, utföra praktiskt klientarbete, hembesök, ledsagning, handledning och rådgivning med syfte att stärka den sociala funktionsförmågan, öka delaktighet och främja aktivering och sysselsättning, delta i utvecklandet av vuxensocialarbetets sociala rehabilitering, delta i bedömningar av servicebehov, vid behov fatta beslut om socialvårdstjänster etc. Socialhandledaren ingår i vuxensocialarbetets team och blir en förstärkande länk i nära samarbete med Beroendemottagningen, ÅHS, AMS och KST:s boendestöd.

Från och med 2023 kan även metodhandledning beviljas som en insats inom social rehabilitering.

Kön från verksamhetsområdena är ca 50 klienter. Det finns därför behov av flera metodhandledare. Av de 50 klienter som finns i kö är den största klientgruppen inom NPF och/eller psykisk ohälsa. Att insatsen ofta blir relativt lång beror på den tid det tar att skapa tillit och en fungerande samarbetsallians. Tidigare har endast klienter inom specialomsorgen erhållit metodhandledning. Metodhandledningen föreslås öka med 2 heltidsanställda under 2024.

Stödboende inom vuxensocialarbetet

Inför 2024 föreslås att KST hyr två lägenheter för att starta upp stödboende i form av "träninglägenheter". Stödboendet kan beviljas med målsättning att övergå till självständigt boende, till exempel efter avslutad placering inom missbrukarvården, frigivning från anstalt, klienter inom eftervården (18–25 år), vid hemlöshet eller andra liknande situationer. Stödboendet genomförs med beviljande av befintliga och kompletterande insatser inom KST, så som boendestöd, stödperson, metodhandledning, missbrukarvård, hemservice, deltagande i den nya dagverksamheten etc. Syftet är att klienten ska få en tillräcklig helhetsservice för att därefter möjliggöra övergång till självständigt eget boende. Socialhandledaren inom social rehabilitering har en viktig roll i stödboendets klientarbete, och det är därför en förutsättning att även tjänsten som socialhandledare inom social rehabilitering inrättas.

Behov av ytterligare personal

I budget 2024 föreslås de två tillfälliga tjänsterna som socialarbetare och socialhandledare inom området funktionservice och sysselsättning inrättas som ordinarie. Gruppen föreslås ytterligare utökas med en ordinarie socialhandledare på 100 %.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Under innevarande år finns en tillfällig plats vakant som mottagningsocialarbetare inom barnskyddet till följd av att inga behöriga socialarbetare sökte platsen.

Verksamhetsområdet har stor tilltro till att platsen kan besättas om den vore ordinarie. Arbetsuppgifterna innefattar att fungera som mottagningsocialarbetare för ärenden som inkommer till tidigt stöd för barn och familj och barnskyddet, handha akuta ärenden som inkommer, omgående utreda de uppgifter som inkommer genom att träffa barnet och/eller föräldrar och kartlägga situationen samt att göra en bedömning huruvida en stödbehovsbedömning eller utredning om barnskyddsbehov ska inledas.

Mottagningsocialarbetaren är en nyckelperson för att övriga socialarbetare ska kunna fokusera på sina klienter.

Under 2023 har tre ordinarie platser som socialhandledare på Tallbacken gjorts om från heltid till deltid (80 %), då deltidsvakanser är med ändamålsenliga för verksamheten.

Detta medförde att det finns en otillsatt plats som 60 % (20 % + 20 % + 20 %) socialhandledare. För att förbättra möjligheterna att erhålla ordinarie socialhandledare på platsen föreslås den utökas med 20 %, vilket medför ytterligare en 80 % socialhandledare på Tallbacken. Vidare planeras för att ytterligare utveckla familjeboendets service till att också omfatta familjerehabilitering. Förslaget motiveras med att det under 1.1-30.4.2023 varit fortsatt stort tryck på Tallbackens tjänster.

Klienterna inom vuxensocialarbetet har ofta en komplex och omfattande problematik som kräver intensivt och resurskrävande stöd. För att möjliggöra ett bättre och mer utvecklat socialarbete och social handledning, med syfte att öka klienternas självständighet, aktivering, sysselsättning och trygghet av egen försörjning föreslås att inrätta ytterligare en tjänst som förmånshandläggare. Inrättandet av tjänsten skulle innebära att en större del av det grundläggande utkomststödet som nu handläggs av socialarbetare/socialhandledare i stället kunde överföras till förmånshandläggaren. Inrättandet av tjänsten skulle även ge avdelningen bättre förutsättningar vid nuvarande förmånshandläggares frånvaro och ledigheter. Inom föreslagen budgetram finns inte medel upptaget för en förmånshandläggare.

Förebyggande arbete

En placering av barn utanför hemmet ska vara den absolut sista åtgärden. De barn som tidigare hanterades som barnskydd enligt barnskyddslagen ska enligt nya socialvårdslagen till största delen finnas hos tidigt stöd inom KST. Endast familjer med behov av korrigerande åtgärder/stort stödbehov ska numera finnas inom barnskyddet. Detta innebär med största sannolikhet att vi är mitt i en puckel, dvs de barn som i dag är i tonåren har inte haft tillgång till samma stödpalett som barn som nu är små, vilket kan innebära att deras behov av barnskyddets stöd är större än vad kommande årskullars stöd kommer att vara. KST har fortfarande relativt många barn inom barnskyddet och

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

många barn inom tidigt stöd. Det förebyggande arbetet börjar redan då bebisen är i magen och det berör hela samhället (kommuner med dagis, skola, sjukvård med mödravård, skolhälsovård, en aktiv fritid, stöd till föräldrarna etc). KST hoppas och tror att de familjer som nu stöds inom avdelningen tidigt stöd ska ha en låg tröskel att vid behov komma tillbaka om de behöver stöd igen. En av KSTs största utmaningar är att det finns klienter i tonåren där problematiken har funnits länge men de har kommit till KSTs kännedom för sent.

KST vill satsa mer på att rehabilitera klienter så att de inte har behov av en dyr vårdplats på sikt. Innan klienten får en dyr vårdplats skulle allt annat behöva vara prövat men då behöver också KST ha insatser att tillgå. Även rehabilitering är ett samarbete mellan många olika aktörer och resultatet blir bättre om klienten själv vill rehabiliteras.

Utan satsningar på social rehabilitering är risken försämrade välbefinnande och livskvalité, social exkludering och långvarigt beroende av utkomststöd. Det finns också risk för ökad utslagning och marginalisering, psykisk ohälsa/lidande, hemlöshet, kriminalitet och missbruk. Avsaknad av sysselsättning, struktur och rutiner i det dagliga livet kan även få konsekvenser för familjers och barns välbefinnande varvid insatser till vuxna även har ett viktigt förebyggande syfte för att förbättra levnadsvillkor, bryta sociala mönster och möjliggöra förändring och ökad stabilitet.

Med metodhandledning som en del av social rehabilitering vill KST lära ut färdigheter och hitta kognitiva hjälpmedel för att stöda personer, ofta med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, att klara det dagliga livet. Detta för att undvika psykisk ohälsa, ekonomiska problem och problem med att hantera föräldraskap. Inom specialomsorgen finns redan metodhandledningen som en insats.

PROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstämman

15.12.2023

3/2023

BUDGET 2024				
Driftskostnader	Äskanden			Förslag
Ökningar jämfört med budget 2023	Personal-	Övriga	Totalt	till
Belopp i 1 000 euro	kostnader	kostnader		ram
Social rehabilitering inom vuxensocialarbete	56	-30	26	26
Social rehabilitering, dagverksamhet	114	77	192	192
Stödboende inom vuxensocialarbete		34	34	34
Färdtjänst		400	400	400
Stöd för rörligheten		15	15	15
Hemservice inom funktionservice		100	100	100
Boendeservice för de som idag bor på Svedgränd	519	80	599	599
Boende psykisk ohälsa		429	429	429
Boendeplatser för klienter med omfattande vårdbehov		243	243	243
Boende enligt handikappservicelagen		100	100	100
Boendekostnader ESB => KST ESB Lagunen	59	-100	-41	-41
Vårdare Solkulla, justering/korrigerig	44		44	44
Klienttransporter daglig verksamhet		30	30	30
Sysselsättning demens		30	30	30
Arbetskonsulent Fixtjänst, utökning 20 %	9		9	9
Vårdare, Strandgatan (2 x 100 %, ej helår 2023)	58		58	58
Vårdare, hemmadagar (justering/korrigerig)	79		79	79
IT-kostnader		60	60	60
Personalförmåner		20	20	20
Metodhandledning	111		111	111
Socialhandledare Tallbacken, utökning 20 %	13		13	13
Förmånshandläggare, vuxensocialarbete 100 %	49		49	
Socialhandledare 100 %, funktionservice och sysselsättning	56		56	56
Övriga förändringar i personalkostnader	806		806	607
Totalt	1 974	1 487	3 461	3 212

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen beslutar att fastslå en budgetram år 2024 om 36 268 Teur i verksamhetskostnader.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslutar att föreslå inför kommunernas seminarium en budgetram år 2024 om 36 268 Teur i verksamhetskostnader.

Styrelsen diskuterade utifrån följande aspekter:

- Volymökning
  - Stärka förvaltningen
  - Förebyggande arbete
  - Landskapsandelar
  - Effektivitetsrevision
-

§ 104/FST 04.07.2023

Vid budgetseminariet med kommunerna 31.5.2023 framkom följande synpunkter:

- kommunerna förväntar sig att KST bättre beskriver planåren 2025 och 2026
- det behövs en ny jämförelse av personalförmåner
- finns det något att skära ner på?
- möjlighet till ökade landskapsandelar?
- samarbete med andra aktörer inom administrativ service?
- effektivitetsrevisionen genomförs under hösten 2023
- förbundsstyrelsens beslut om ram till kommunerna för synpunkter och
- boende för klienter med psykisk ohälsa- tidigare erfarenheter

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen beslutar att fastslå en budgetram år 2024 om 36 268 Teur i verksamhetskostnader. De ovanstående synpunkterna från kommunernas rambudgetseminarium bereds till förbundsstyrelsen inför styrelsens budgetarbete. Förbundsstyrelsens beslut om ram skickas till kommunerna för kännedom/synpunkter.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt enligt förslag.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 143/FST 03.10.2023

Följande utlåtanden har inkommit från kommunerna gällande förbundsstyrelsens beslut om budgetram 2024.

- Saltvik (bilaga 1)

Kommunalförbundens budget bör bygga på deras budgetförslag, men kostnadsramen bör inte öka mer än i jämförelse med primärkommunerna. Kommunstyrelsens direktiv till kommunalförbunden är således att i sitt budgetarbete utgå från 2023 års budget, med beaktande av lönejusteringar 2024. Förbunden bör dock beakta att budgetramen för personal 2024 inte innehåller den utbetalade engångsersättningen för 2023.

- Jomala (bilaga 2)

Jomala skriver att ökningen är stor men att den i stora drag beror på lagkrav, volymökningar och kollektivavtalsenliga löneökningar. Jomala skriver att effektivitetsrevisionen skulle genomförts under våren men att den planeras genomföras hösten 2023. Jomala hoppas på att effektivitetsrevisionen kan ge konkreta förslag på var processer kan effektiveras. Jomala kommun har ungefär samma budgetomslutning och antalet anställda som KST men har betydligt mindre resurser inom såväl ledning som administration trots att uppgifterna är mer heterogena för en primärkommun än för ett kommunalförbund. Jomala skriver vidare att en genomlysning kan också komma att visa att vissa delar av organisationsstödet behöver stärkas medan andra kan minskas och uppgifterna delegeras nedåt i organisationen.

Kommunstyrelsen beslutar meddela Kommunernas socialtjänst k.f. att det är av stor vikt att förbundet arbetar aktivt och kontinuerligt med förbättringsarbete. Processer, styrning och organisation måste ses över så att organisationsstödet kostar så lite som möjligt så att det är möjligt att prioritera medelstildelning till verksamheten för invånarna. Kommunstyrelsen önskar att förbundsstyrelsen för KST tar till sig behovet av att effektivisera ledning och administration och överväger omorganisering av förbundets ledningsstruktur.

- Kumlinge (bilaga 3)

Kommunstyrelsen sänder följande synpunkter till Kommunernas socialtjänst k.f.. Kumlinge kommuns budgetram för 2024 är samma som 2023 med endast en ökning om 2,5 % för löner. I och med det förutsätter Kumlinge kommun att kommunalförbunden i sin budgetbehandling följer samma linje.

Övriga synpunkter inför budgetbehandlingen att de stora ökningarna på boendeservice behöver presenteras mer i detalj och därmed planeras in 2025 eller 2026.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

- Lemland (bilaga 4)

Förbundsstyrelsen lyfter i beredningen fram att KST har en skuld när det gäller serviceutbud till klienterna samt att kostnadsökningen under åren varit blygsam. KST kan också se att kraven ökar vad gäller så väl serviceformer som kvaliteten i den service som ges. Den äskade kostnadsökningen är stor, men till stor del tycks den motiverad baserat på lagkrav, volymökningar och kollektivavtalsenliga löneökningar.

Kostnadsökningen är dock, trots motiveringen, ur Lemlands kommuns perspektiv mycket utmanande. Det är inte möjligt för Lemland i dagsläget att skapa kapacitet för en så kraftig kostnadsökning för ett av kommunens verksamhetsområden, eftersom det inte kan ske utan att det är på bekostnad av andra verksamhetsområden. I primärkommunerna måste de olika lagstadgade verksamheterna sättas i relation till varandra för att skapa en balanserad kostnadsnivå där pengarna räcker till samtliga områden. Det är därför av största vikt att KST effektiviserar och prioriterar den lagstadgade servicen och accepterar en kvalitetsnivå som motsvarar lagen. Det är i sammanhanget också viktigt att påminna om att det definitivt inte ligger i Lemlands kommuns intresse att KST tillförsäkras resurser för att konkurrera med kommunerna vad gäller lön och andra personalförmåner, utan dessa bör stanna på en nivå som motsvarar ett snitt i förhållande till primärkommunerna. Lemlands kommun kan inte acceptera att kommunalförbunden driver på en löne- och förmånsutveckling som får återverkan i kommunerna antingen genom personalflykt eller genom ökade krav på höjda löner i kommunerna.

Den effektivitetsrevision som planeras utföras under hösten 2023 är av stor vikt och måste genomföras grundligt och objektivt för att säkerställa att kommunalförbundet bedrivs effektivt och rationellt, så att det är möjligt att prioritera de ekonomiska resurserna till den primära socialvårdsverksamheten.

- Brändö (bilaga 5)

Utgående från en genomgång av materialet har Brändö kommun svårt att ta ställning till var kostnader kunde skäras bort. Men faktum kvarstår att Brändö kommuns kostnader för socialektorn till följd av KST har stigit på ett oacceptabelt sätt. Kommunen kan inte acceptera okontrollerade utgiftsökningar i kombination med att kommunens utgifter för denna sektor fördubblats till följd av KST.

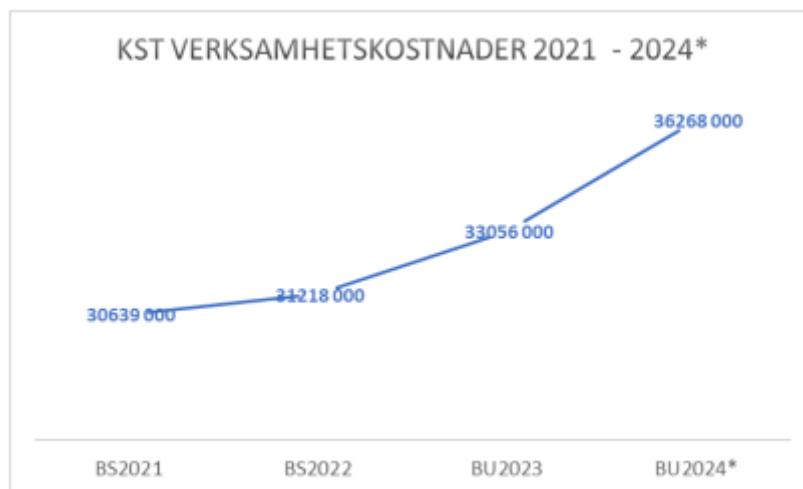
Brändö kommun vill se att föreslagna äskanden till KST:s budget 2024, budgetramen, skärs ner med 75% för varje äskande, förutom de kollektivavtalsenliga löneökningarna. Kommunen uppmanar KST att se över organisationen för effektivisering av verksamheten för att på riktigt arbeta med att få ner kostnaderna.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

- Finström (bilaga 6)
  - Kommunstyrelsen i Finström förutsätter att Kommunernas socialtjänst anpassar verksamheten för att minska kostnadsökningen jämfört med den föreslagna nivån om 9,72 % ökning av verksamhetskostnaderna jämfört med 2023 års budget.
  - Kommunstyrelsen konstaterar att kommunen, om förslaget går igenom, kommer att tvingas till att spara mera i den egna verksamheten för att möjliggöra KST:s planerade utökningar. KST:s verksamhetskostnader har ökat från 30,6 me bokslut 2021 till 36,2 me enligt förslaget till budgettram för 2024, eller med 5,6 me eller drygt 18%. För att sätta ökningen i proportion till någon annan kommunal verksamhet så motsvarar KSTs kostnadsökningen 40% av Finströms kommuns verksamhetsbidrag enligt 2022 års nivå, kostnader som alltså tillkommit under förbundets tre första verksamhetsår.

- Kommunstyrelsen påtalar att KST bör fortsätta söka kostnadseffektiva lösningar speciellt för fastigheter och boendeservice som alltså utgör en stor del av verksamheten, och ta initiativ till samarbeten speciellt när det gäller finansieringen av olika typer av boendelösningar för personer med sociala eller särskilda behov, där kommunerna på Åland traditionellt burit en större del av baskostnaderna jämfört med kommunerna i Finland där flera finansieringsmöjligheter finns att tillgå. KST bör inte i någon större omfattning än vad som är absolut nödvändigt låta bygga och äga fastigheter som

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

huvudsakligen används som boende

- o Kommunstyrelsen påtalar möjligheten för KST att använda sig av kommunernas stödtjänster såsom fastighetsskötsel, städning, kökstjänster m.m. för att bättre utnyttja befintlig kapacitet undvika dubbelarbete.
- o Kommunstyrelsen påtalar också att KST bör initiera en förändring av stödsystemen för boendeanpassningar, där såväl Ålands Landskapsregering, som KST och kommunerna genom äldreomsorgen är inblandade beroende på behov, lagval och klienternas ålder, och sträva till rationalitet i lösningarna.

• Vårdö (bilaga 7)

Kommunernas socialtjänst kf (KST) anordnade ett budgetramseminarium i maj och inkom 06.07.2023 med förbundsstyrelsens beslut från den 04.07.2023 om budgetram. Utlåtande önskas för att kunna beaktas i KST-styrelsens budgetarbete.

Den föreslagna ramen för år 2024 är 36.268.000 euro, vilket innebär en total ramökning mot budget 2023 om 3.212.000 euro (9,72 %) och 16 % högre än senaste bokslut 2022.

Betydande kostnadsökningar kan kortfattat beskrivas följa av bland annat följande:

- Ny enhet för social rehabilitering (192 000 €)
- Utökning av stödboende med "träninglägenheter" (34 000 €)
- Inrättande av tjänst, förmånshandläggare (49 000 €)
- Personalresurser socialarbetare och socialhandledare (56 000 €)
- Stöd för rörligheten och färdtjänst (415 000 €)
- Behov av hemservice ökar (100 000 €)
- Boende enligt handikappservicelagen (100 000 €)
- Daglig verksamhet (167 000 €)
- Sysselsättning i samband med demenssjukdom (30 000 €)
- Boendeservice (1 300 000 €)
- Korttidsservice (44 000 €)
- Löneökningar enligt avtal (771 000 €)
- Social handledning/metodhandledare, utökning (111 000 €)
- IT-kostnader (60 000 €)
- Personalförmåner (20 000 €)

Kostnadsökningarna beror delvis på ökade behov, lagkrav, volymökningar och kollektivavtalsenliga löneökningar, men även på frivilligt utökade åtaganden. KST skulle under våren ha genomfört en effektivitetsrevision som nu planera att genomföras under

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

hösten 2023. Förhoppningsvis kan det ge konkreta förslag på var processer kan effektiviseras.

De medel som medlemskommunerna måste skjuta till för KST:s verksamhet tas från pengar som annars kunde användas till den egna kommunala servicen och välfärden. Vårdö kommun är väl medveten om att KST har krav från lagstiftning att implementera, men konstaterar att även kommunerna är föremål för kostnadsdrivande förändringar i lagstiftning inom såväl skola som inom barn- och äldreomsorg. KST konkurrerar till delar också om samma personal som kommunerna. Det är därför viktigt att KST:s villkor och förmåner för personal håller sig någorlunda i linje med det som erbjuds av kommunerna.

Kommunstyrelsen låter gentemot KST framföra att det är av stor vikt att förbundet arbetar aktivt och kontinuerligt med förbättringsarbete och budgetdisciplin samt i första hand omfördelar inom ram under budgetåret ifall ökade eller nya kostnader uppstår.

Med utgångspunkt i effektivitetsrevisionen måste processer, styrning, ledning och administration ses över inom organisationen.

Förbundet måste se till att både ledningens och verksamhetens lönenivåer, personalvillkor och -förmåner håller sig i linje med det som erbjuds av kommunerna.

Det för alla kommuner obligatoriska kommunalförbundet KST finns till för att handha kommunernas lagstadgade uppgifter inom socialvården, och nivåerna på och kostnaderna för servicen ska som princip inte övergå de krav som ställs enligt lag.

De medel som medlemskommunerna måste skjuta till för KST:s verksamhet tas från pengar som annars kunde användas till den egna kommunala servicen och välfärden såsom skola, barn- och äldreomsorg.

Enligt förslag, med tillägget att verksamheter och arbetsplatser i större utsträckning bör kunna utlokaliseras för att minska centraliseringen till Mariehamn, vilket även torde kunna innebära inbesparingar på kostnader för fastigheter och lokaler.

- Eckerö (bilaga 8)

Kommunstyrelsen ger utlåtande enligt följande:

- det är av stor vikt att förbundet arbetar aktivt och kontinuerligt med förbättringsarbete och budgetdisciplin samt i första hand omfördelar inom ram under budgetåret om ökade eller nya kostnader uppstår.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

- med utgångspunkt i effektivitetsrevisionen måste processer, styrning och organisation ses över så att organisationsstödet kostar så lite som möjligt och förbundet bör se över och effektivisera ledning och administration och överväga en omorganisering av densamma.

- förbundet bör se till att personalvillkor och förmåner är konkurrenskraftiga, men att de kostnadsmässigt håller sig i linje med det som erbjuds av kommunerna. Förbundet bör även se till att större förhöjningar utöver kollektivavtalsenliga förhöjningar av de högsta chefernas löner ska förankras på en förbundsstämma.

- Hammarland (bilaga 9)

Angående kostnadsutvecklingen av verksamheten inom Kommunernas socialtjänst k.f. kan det konstateras att ansvaret för ekonomin vilar enligt kommunallagen på förbundsstyrelsen. Inför kommande val av ledamöter i förbundsstyrelsen är det nödvändigt att tillsätta personer som på riktigt har tid, kraft och visioner att utveckla verksamheten i en riktning där mera kostnadseffektiva och kreativa men ändå ändamålsenliga sätt att producera servicen inom Kommunernas socialtjänst k.f. kan utvecklas. Det kommer att bli ohållbart om en förbundsstyrelse flera år i rad accepterar att service byggs upp med en ökning om 3,5 M eller 10 % per år. Det här utvecklingsarbetet borde göras i samarbete med landskapsregeringen så att lagstiftning kring den verksamhet som reglerar Kommunernas socialtjänst k.f. förenklas och därmed sporrar till större kreativitet.

Angående lönejusteringar så anser kommunstyrelsen i Hammarland att lönerna inom Kommunernas socialtjänst k.f. skall behandlas som en helhet. Det att man behandlar ledningens löner helt separat rekommenderas inte eftersom det leder till att lönejusteringarna i regel blir högre än det som avtalats i kollektivavtalsförhandlingarna. Att ge lönejusteringar först som allmänna höjningar och därefter dessutom som en separat förhöjning för ledning anser kommunstyrelsen är helt förkastligt eftersom det blir kostnadsdrivande och uppfattas också som orättvist. Det bör även lyftas upp att den lokala justeringspotten skall hålla sig inom det som avtalats och att en redovisning även finns i beredningen om utfallet av den föreslagna lönejusteringen. Då kommunalförbund i regel har högre löner än motsvarande arbeten i medlemskommunerna torde det inte finnas orsak för kommunalförbund att dela ut lönejusteringar som överstiger den fastställda lokala justeringspotten.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Kommentarer på utlåtandena:

Ökningar i budget 2024

Merparten av ökningarna i budget 2024 är oundvikliga på grund av att det gäller lagstadgade och subjektiva rättigheter. Det är kostnader som uppstår oavsett anslag. Gällande de anslagsbundna tjänsterna kan det innebära att klienter behöver vänta på budgetanslag för att få sin beviljade service verkställd. KST behöver budgetera för de servicebehov som är kända.

Ökningarna har KST presenterat för medlemskommunerna på budgettramseminariet i maj 2023. KSTs kostnadsökning är inte okontrollerad. KST skickar på nytt dokumentet där kostnadsökningarna är beskrivna i detalj, se bilaga 10.

KST bildades 2021 och samtidigt trädde en ny socialvårdslag ikraft. Vissa kommuner jämför budget 2024 med tidigare år inom KST trots att utfallet påverkats av att service och projekt inte kunnat förverkligas enligt plan samt att tjänster varit obesatta. KST har därmed varit underbemannade inom flera olika avdelningar vilket i sin tur påverkat utrednings- och behandlingstider och lagstadgade tidsfrister. KST jobbar ännu med att nå upp till socialvårdslagens målsättningar. KST har ännu inte nått upp till ett "normalår" som man kan jämföra med.

Det går att göra anpassningar och nedskärningar i serviceutbudet och de olika servicenivåerna för att sänka kostnaderna, bland annat avlastning för närståendevården, färdtjänst/stöd för rörligheten, kompletterande och förebyggande utkomststöd samt övriga ekonomiska understöd, arvoden och kostnadsersättningar (T.ex. stödpersoner/-familjer, familjehem, närståendevård) men kommunerna efterfrågar samtidigt en hög servicenivå för sina kommuninvånare och KST behöver arbeta aktivt för att nå upp till socialvårdslagens målsättningar (bland annat boendeservice, hemservice för barnfamiljer, social rehabilitering, gruppverksamhet, stöd till anhöriga och större tyngdpunkt på förebyggande insatser)

KST har vid ett flertal tillfällen uppmärksammat regeringen på ineffektiva processer, tex då det gäller privat socialvård och moderskapsunderstöd.

Vårdö skriver att de medel som medlemskommunerna måste skjuta till för KST:s verksamhet tas från pengar som annars kunde användas till den egna kommunala servicen och välfärden. KSTs verksamhet är kommunens verksamhet. KST ger service till kommunernas invånare.

Geta kommun hade år 2019 socialvårdskostnader på 770 000 euro. De hade då 496 invånare. Brändö kommun har 450 invånare år 2023. Brändö kommun betalade till KST

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

456 359,97 euro år 2022. Beloppet som Brändö kommun betalar till KST behöver således inte vara orealistiskt. År 2016 hade Brändö kommun en nettokostnad om 296 000 euro.

Engångsersättning i lönebudgeten

Den utbetalade engångsersättningen för 2023 (engångsarvode 30.6 i enlighet med AKTA) är inte med i lönebudgeten för 2024.

Löner

Lönejusteringar inom KST görs i enlighet med AKTA.

Enligt 3 § 3 mom. i underteckningsprotokollet bör man se till att lönenivån för personer i lednings- och chefsställning och för andra som är utanför den uppgiftsrelaterade lönesättningen står i rätt förhållande till de underställdas löner eller till lönerna i jämförbara grupper. De flesta av kommunernas och kommunalförbundens anställda har möjlighet att få sina löner höjda i samband med fördelning av lokala justeringspotter. För att även personer i ledande ställning ska erhålla rättvisa och konkurrenskraftiga löner behövs det emellanåt vid behov göras översyner av hur deras löner står sig i jämförelse med löner för övrig personal inom samma organisation och i jämförelse med löner för chefer inom andra organisationer. Utgående från detta gjordes en översyn av KST:s ledningsgrupps löner och uppgiftsbeskrivningar som resulterade i en lönejustering från och med september 2023.

KST har alltid hållit den lokala justeringspotten inom det som avtalats och beräkning och redovisning av utfallet har funnits med som bilaga i beredningen.

Boendeservice

I och med socialvårdsreformen och bildandet av KST har det även tillkommit nya klientgrupper som är i behov av boendeservice i olika former. KST utökade antalet boendeplatser med 7 (Lagunen) under 2022 och 13 (Mariegatan) under 2023. Trots det är behovet av boendeplatser fortfarande stort. En boendeplan presenteras för styrelsen 17.10.2023 och skickas därefter till medlemskommunerna för kännedom.

Det är svårt att veta vad Finström i övrigt menar då man skriver att "KST inte ska bygga boenden". Stämman har 11.6.2021 beslutat att KST i varje enskilt fall bör utreda om ägande eller hyrande är det funktionellt och ekonomiskt bästa.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Landskapsandelar/övrig finansiering

Vid budgetseminariet med kommunerna 31.5.2023 framkom det att man vill att KST ska söka möjlighet till ökade landskapsandelar. Förbundsstyrelsen har fattat beslut om att ta kontakt med landskapsregeringen och diskutera landskapsandelarna.

Om det finns alternativa lösningar till finansiering så borde det vara landskapet som skulle kunna lagstifta om eller introducera liknande möjligheter på Åland. KST diskuterar frågan med landskapsregeringen i samband med att landskapsandelarna diskuteras.

Budgetdisciplin

Förbundet jobbar aktivt med förbättringsarbete och budgetdisciplin och i första hand omfördelas ökade och nya kostnader inom ram. Kommunernas andelar har både 2021 och 2022 varit inom budget. År 2021 var budgeterade kommunandelar 25 626 000 euro och utfall 25 503 000 euro. År 2022 var budgeterade kommunandelar 26 698 000 euro och utfall 26 658 000 euro. KST tar kontinuerligt fram budgetuppföljningar och prognoser.

Personalförmåner

Kommunerna önskade på seminariet en ny jämförelse av personalförmåner, vilket är gjort, se bilaga 11. Jämförelsen delges kommunerna.

Samarbete med medlemskommunerna

Befintliga kommunala resurser bör naturligtvis användas till fullo. KST och kommunerna har avtalat om vissa tjänster. Tjänsterna i avtalet kunde utökas.

Organisationsmodell

I samband med bildandet av KST valdes nuvarande organisationsmodell och ledningsstruktur. Det är fortsättningsvis en ung organisation som behöver få tid att sätta sig. Större omstruktureringar tar både tid och resurser samt kan skapa oro bland personal. KST kommer att utvärdera organisationsmodellen men det är viktigt att inte göra förhastade beslut om strukturförändringar.

Effektivitetsrevision

I Jomalas utlåtande framgår att KST under våren skulle ha genomfört en effektivitetsrevision som inte blivit av, men som planeras genomföras nu hösten 2023. Effektivitetsrevisionen skulle enligt beslut i styrelsen utföras när boksluten för de två första åren finns tillgängliga. Revisorerna tecknade på bokslutet 26.4.2023 och stämman fastställde bokslutet 15.6.2023. Således är det rimligt att tänka att effektivitetsrevisionen ska utföras hösten 2023. Det framgick även vid kommunernas budgetseminarium i maj att

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

effektivitetsrevisionen skulle utföras under hösten. KST tolkar Eckerös utlåtande så att Eckerö kommun vill att organisationsstödet effektivitetsrevideras, vilket KST tar till sig.

Organisationsstödet

Jomalas utlåtande är aningen svårtolkat då det inte framgår vad som avses med att vissa delar av organisationsstödet behöver stärkas medan andra kan minskas och uppgifterna delegeras nedåt i organisationen. Det kan tänkas troligt att det handlar om löne- och personaladministrationen eftersom Jomala motsatte sig inrättandet av en personaladministratör inför budget 2023. Att centralisera delar av personaladministrationen är ett aktivt val för att effektivisera och kvalitetssäkra personaladministrativa processer inom förbundet. Syftet är att minska arbetstiden som åtgår till personaladministration för chefer och personal i klientarbete.

KST har ett mycket stort utvecklingsbehov inom personaladministrationen och arbetar fortsättningsvis med att bygga upp en effektiv och kvalitativ grund med bra systemstöd. Personaladministratören bistår organisationen i administration kring rekrytering exempelvis gällande utformning av annonser, lediganslående, registrering och delgivning samt deltar i utveckling av rekryteringsprocessen. KST använder sig av rekryteringstjänsten Kuntarekry och personaladministratören är huvudanvändare för systemet. KST har ca 290 anställda och inom vissa yrkesgrupper är personalomsättningen stor, t.ex. närvårdare och personliga assistenter.

Utöver detta arbetar personaladministratören bland annat med framtagande av statistik och underlag till personalbokslut; uppföljning av sjukfrånvaro; personalinformation och administrering av intranätet; hantering av friskvårdsförmåner; upprätta och revidera personalrelaterade styrdokument, planer och anvisningar; handha anmälan till försäkringsbolag vid arbetsolycksfall; bistå i frågor kring praktik och läroavtalsarrangemang inom KST; samordna personalutbildningar och personalarrangemang; genomföra medarbetarundersökningar; upprätta blanketter, mallar och formulär inom personalområdet; bistå personalchefen och fungera som stöd till verksamheten i andra personaladministrativa ärenden.

Löneadministratörerna (3 st) sköter lönerna för förbundets anställda, men hanterar även förbundets alla övriga utbetalningar som utgör skattepliktig inkomst för mottagaren. Detta innefattar ersättningar för närstående-/familjevård, stödfamiljer/-personer samt förtroendevalda. Lönerna för arbetstagare i periodarbete är mycket mer tidskrävande än för personal i byråarbetstid. KST har 123 tillsvidareanställda arbetstagare i periodarbete. Under juli månad hade KST totalt 324 anställningar (inkl. vikarier och inhoppare) i periodarbete.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Löneutbetalningar i KST augusti 2023:

Löneutbet.	432
Närståendev.	181
Familjev. Stödpers.	67
Timavlönade	39
Tot.	719

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen föreslår inför förbundsstämman att förbundsstämman godkänner bifogade förslag till budget 2024 och ekonomiplan 2025-2026, enligt bilaga 12, där kommunernas andel av budget för år 2024 är 30 596 315 euro.

BESLUT:

Roger Jansson föreslog en sänkning av budgeterade tjänster med två personer. Förslaget vann inget understöd.

Christan Dreyer föreslog att förvaltningen får i uppdrag att utreda möjlighet och kostnad för att bygga kontorsutrymmen och kundmottagning istället för att som idag hyra detsamma. Före detta är utrett bör förbundet inte förbinda sig till nya hyresavtal. Om det går att spara pengar på att äga lokaler är detta ett utmärkt sätt att säkra pengar till kärnverksamheten, dvs klienterna.

Förslaget vann enhälligt understöd med tillägget att RFI:n ska utföras.

Förbundsstyrelsen beslöt i övrigt godkänna förbundsdirektörens förslag.

---

§ 17/Förbundsstämman 18.10.2023

Beslut:

Finströms kommun föreslog att ärendet återremitteras. Vid omröstning om återremiss röstade 7 för återremiss och 9 för fortsatt saklig behandling (omröstningsprotokoll bilaga 14).

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Mariehamn föreslog att ersättningar från kommunerna minskas med 500 000 euro och att dessa pengar bör komma från samarbetsstöd och kompensationer för de ökade kostnaderna för färdtjänst som uppstod vid sänkning av kollektivtrafikstaxan. Förslaget vann inget understöd.

Föglö understödd av Hammarland föreslog att; budget för 2024 bör sänkas med minst 500 000 – 1 000 000 euro beträffande den totala kommunandelen.

KSTs förvaltning ges i uppdrag att fördela sänkningen mellan verksamhetsområdena. KSTs budget för planåren 2025 och 2026 får öka med totalt maximalt 1,5 % per år inklusive verksamhetsförändringar.

Vårdö kommun understödd av Sottunga föreslog att; KSTs budget för 2024 minskas med 200 000 euro, planåren berörs ej.

Föglö kommuns förslag vann med röstsiffrorna 41-29 (omröstningsprotokoll bilaga 15). Brändö, Föglö, Geta, Hammarland, Kumlinge, Kökar, Lemland, Lumparland och Mariehamn röstade för Föglös förslag.

Styrelsens förslag ställdes mot Föglös förslag. Föglö kommuns förslag vann med röstsiffrorna 41-29 (omröstningsprotokoll bilaga 16). Eckerö, Finström, Jomala, Saltvik, Sottunga, Sund och Vårdö röstade för styrelsens budgetförslag. Brändö, Föglö, Geta, Hammarland, Kumlinge, Kökar, Lemland, Lumparland och Mariehamn röstade för Föglös förslag.

Beslutet blev således att KSTs budget för 2024 bör sänkas med minst 500 000 – 1 000 000 euro beträffande den totala kommunandelen. KSTs förvaltning ges i uppdrag att fördela sänkningen mellan verksamhetsområdena. KSTs budget för planåren 2025 och 2026 får öka med totalt maximalt 1,5 % per år inklusive verksamhetsförändringar.

---

§ 181/FST 27.11.2023

Förbundsstyrelsen konstaterade att förbundsstämmans beslut om neddragning med 500 000 – 1 000 000 euro av budgetförslag 2024 i § 17 Budget 2024 och ekonomiplan 2025–2026 från förbundsstämman den 18.10.2023 inte är ett korrekt budgetbeslut, utan förbundsstyrelsen behandlar beslutet som om det vore en återremiss.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

Vidare konstaterades att beslutet i § 17 Budget 2024 och ekonomiplan 2025-2026 från förbundsstämman den 18.10.2023, KSTs förvaltning ges i uppdrag att fördela sänkningen mellan verksamhetsområden, är ett uppdrag som förbundsstämman inte kan ålägga förvaltningen. Förbundsstyrelsen noterar detta i behandlingen av § 167, men förbundsstyrelsen åtar sig trots detta uppdraget.

Listan med möjliga besparingar, bilaga 6.

Ekonomiplan 2025-2026, bilaga 7. En kostnadsökning om 1,5 % torde endast räcka till kollektivavtalsenliga löneökningar och andra indexjusteringar samt allmänna prisökningar till följd av inflation. KST behöver under planåren utveckla avlastningen, boendeservicen och insatser för personer med psykisk ohälsa och/eller substansberoende.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen beslutar föreslå för stämman att vidta besparingar i budget 2024 om 510 060 euro. Vidare beslutar förbundsstyrelsen föreslå en ökning av verksamhetskostnaderna om 4 % per år för 2025–2026 för att kunna fortsätta planera avlastningen på Blåbärsstigen och i övrigt utveckla verksamheten enligt befintlig lagstiftning. Förbundsstyrelsen ges klartecken att fortsätta planeringen av Svedgränd som beräknas stå klart år 2027.

BESLUT:

Roger Jansson föreslog med understöd av Runar Karlsson att vidta besparingar om 300 000 euro i budget 2024

Vid omröstning beslöt styrelsen med rösterna 4–2 att godkänna Roger Janssons förslag. Omröstningsprotokoll enligt bilaga 8.

Christian Dreyer föreslog med understöd av Ida Eklund att gällande ekonomiplanen föreslås att förbundsstyrelsen inför stämman föreslår att ekonomiplanen begränsas till 1,5% per år och att förvaltningen inför stämman tar fram en konsekvensanalys av detta. Vid omröstning beslöt styrelsen med rösterna 4–2 att godkänna förbundsstyrelsen föreslår. Omröstningsprotokoll enligt bilaga 9.

I övrigt godkände förbundsstyrelsen förbundsstyrelsen föreslår.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 28/Förbundsstämman 15.12.2023
Besparingar 2024 enligt bilaga 2.
Planåren 2025-2026 enligt bilaga 3.

Beslut:

Mariehamn föreslog att förbundsstämman kan fastställa budget för 2024, ekonomiplan 2025–2026 i enlighet med förslaget, dock så att

- budgeten för 2024 anpassas så att posten ersättningar från kommuner minskas med 200 000 euro så att minskningen av budgeten är i kongruens med stadens tidigare direktiv angående budget 2024. Minskningen görs i första hand genom att KST ansöker om samarbetsstöd från landskapsregeringen och kompensation för de ökade kostnaderna för färdtjänst på grund av ändring av taxan för kollektivtrafik
- ekonomiplanen för 2025 och 2026 ökar med 2,5 % per år. Ekonomiplanen inkluderar verksamhetsförändringar och utgör bindande ramar för därpå följande budgetår. Eventuella avsteg måste i god tid på förhand förankras hos kommunerna.
- förbundsstyrelsen ges i uppdrag att anpassa verksamheten utgående ovanstående.

Förslaget fick inget understöd.

Lemland understödd av Kumlinge föreslog att budget 2024 minskar med 500 000 euro och en ökning av verksamhetskostnaderna med 4% planåren 2025-2026. Vid omröstning vann förbundsstyrelsens förslag mot Lemlands förslag med röstsiffrorna 56-11 (omröstningsprotokoll bilaga 4).

Föglö understödd av Sottunga föreslog ett klämförslag så att ersättningar från kommuner minskas med 200 000 euro, där förbundsstyrelsen ges i uppdrag att ansöka om samarbetsstöd från landskapsregeringen och kompensation för de ökade kostnaderna för färdtjänst på grund av ändring av taxan för kollektivtrafik. Förslaget fick enhälligt understöd.

Förbundsstämman beslöt således godkänna förbundsstyrelsens förslag med följande kläm: förbundsstyrelsen ges i uppdrag att ansöka om samarbetsstöd från landskapsregeringen och kompensation för de ökade kostnaderna för färdtjänst på grund av ändring av taxan för kollektivtrafik så att ersättningar från kommuner minskas med 200 000 euro.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 29 Avgifter och taxor 2024

§ 179/FST 27.11.2023

Enligt grundavtalet § 8 ska förbundsstämman fastställa grunderna för förbundets avgifter.

Ett förslag på avgifter och taxor för 2024 återfinns i bilaga 5. Ändringar jämfört med 2023 års taxa är gulmarkerade. Därutöver kommer taxan att ändras på basen av kommande indexjusteringar och lagändringar.

Avgiftsstadgan blir tillämplig då ändringen av landskapslag (2022:91) om klientavgifter inom socialvården träder ikraft. Till dess tillämpas avgiftsstadgan för 2023 som fastställdes av förbundsstämman 25.11.2022.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen föreslår inför förbundsstämman att avgifter och taxor för 2024 fastställs enligt bilaga 5. Avgiftsstadgan blir tillämplig då ändringen av landskapslag (2022:91) om klientavgifter inom socialvården träder ikraft. Till dess tillämpas avgiftsstadgan för 2023 som fastställdes av förbundsstämman 25.11.2022.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

---

§ 29/Förbundsstämman 15.12.2023

Avgifter och taxor 2024 enligt bilaga 5.

Beslut:

Förbundsstämman beslöt godkänna förslaget.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 30 Omdisponering

§ 180/FST 27.11.2023

I den ursprungliga investeringsbudgeten för 2023 fanns ett anslag om 30 000 euro för inköp av IT-utrustning. Förbundsstämman ökade 15.6.2023 § 9 anslaget med 20 000 euro genom omdisponering. Enligt bokföringen är utfallet drygt 44 000 euro då en del av oktobers transaktioner har bokförts och dryga två månaders inköp kvarstår. Anslaget har bland annat använts till infrastruktur för de nya enheterna Mariegatan, KST ESB Lagunen och Strandgatan. Ytterligare poster är nu aktuella för Fixtjänsts verksamhet på Fabriksgatan som togs över av KST per 1.11.2023. Därtill finns ett kontinuerligt behov av att förnya gammal IT-utrustning.

I investeringsbudgeten för 2023 finns ett anslag om 20 000 euro för räcken till uteplatser på Blåbärsstigen. Under året beslutades att endast en av de två uteplatserna skulle omfattas av projektet. Kostnaderna för detta slutade på drygt 6 000 euro och då beloppet är under 10 000 euro kommer projektkostnaderna att kostnadsföras.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen föreslår inför förbundsstämman att 10 000 euro av anslaget för räcken till uteplatser på Blåbärsstigen omdisponeras till inköp av IT-utrustning i investeringsbudgeten för 2023.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

---

§ 30/Förbundsstämman 15.12.2023

Beslut:

Förbundsstämman beslöt godkänna förslaget.

PROTOKOLL

Organ	Datum	Nr
Förbundsstämman	15.12.2023	3/2023

---

§ 31 Huvudmannskapet inom KST

§ 184/FST 27.11.2023

Förbundsstyrelsen förde en diskussion om huvudmannskapet inom KST.
Ärendet förs för diskussion till förbundsstämman 15.12.

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen beslöt anteckna informationen till kännedom.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

—

§ 31/Förbundsstämman 15.12.2023

Beslut:

Förbundsstämman antecknade informationen till kännedom.